KAPITEL 2

Far mistede tommeltotten

Bag gården lå det store hønsehus, og ved siden af stod hestestalden til den gamle nordbagger — den rolige, brede fjordhest — og den bette, dens lyse, nysgerrige føl.

Længst mod møngen stod mine kaninbure på rad og række. Jeg havde mange, alt for mange, sagde mor, men

jeg passede dem med en stolthed, der var større end min alder.

Hver dag efter skole gik jeg ud med favnen fuld af græs og mælkebøtter, og kaninerne stod på bagbenene, så snart de hørte mine skridt.

En dag spændte far kassevognen for.
Et større læs kaniner og høns skulle til Oos — Års — til fjerkræslagteriet.

Vi var netop kørt gennem Sjøstrup, lige forbi den store gård som ejedes af BETTE KROG, da det skete.

Far skreg.

Det var ikke en lyd, jeg havde hørt fra ham før.

Jeg så hans hånd, og jeg så blodet — en tyk, mørk stråle, der pumpede ud, hvor hans tommeltot havde siddet et øjeblik før. Han havde altid tømmen om tommeltotten, og nu var den gledet ind i hjulet. Rebet havde gjort arbejdet færdigt med en brutalitet, der ikke hørte hjemme på en sommerdag.

Jeg sprang ned fra vognen og løb. Benene gik af sig selv, og jeg husker kun, at gårdspladsen ved Bette Krog føltes enorm, som om jeg skulle krydse en hel mark for at nå frem. Folk kom løbende. Der blev råbt efter klude, efter vand, efter nogen der kunne køre.

Far fik bind om hånden, og Bette Krog selv satte ham i bilen og kørte til læge Bjørnshave i Års. Jeg blev stående

tilbage med voksne, hestene, vognen og en mærkelig tomhed i brystet.

Senere fortalte far, at jeg havde leget med tømmen.

DET GRØNNE HUS

Jeg legede mest med Niels — SnatNiels, som alle kaldte ham, fordi næsen altid løb, uanset årstid. Han var på min egen alder, stædig som en muldyr og hurtig til at blive gal. Ole, som vi kaldte Volle, var et år yngre og fik ofte bank af Niels, uden at nogen rigtig blandede sig. Sådan var rangordenen i DET GRØNNE HUS, hvor tretten børn tumlede rundt som en lille stamme.

Vi legede i sandgraven, hvor vi byggede huler, tunneler og hele landsbyer, som kun børn kan.

I skoven bag vores gård var vi røvere, soldater og indianere — og jeg var altid Mohikaneren. Jeg havde slugt *Den Sidste Mohikaner* og var overbevist om, at jeg var født til at snige mig lydløst gennem underskoven med bue og pil.

Jeg fik lavet en hanekam som Mohikaneren, der stod som et stift indianerhår, og jeg syntes, det var det sejeste i verden. Jeg var mohikaner. Jeg følte mig som en kriger, indtil jeg kom hjem til mor Agnes.

Hun sagde ikke meget. Hun tog bare saksen, satte mig på stolen og klippede hele hovedet skaldet. Sådan skulle jeg ikke komme i skole. Og sådan lærte jeg, at selv de største krigere må bøje sig for en mors beslutning.

DRENGEBANDEN FRA STORBYEN ÅRS

Om sommeren dukkede de op — drenge fra storbyen Års. De kom cyklende som en fremmed hær, med store ord og løfter om tæsk. Vi vidste aldrig helt, hvornår de kom, men rygtet gik altid i forvejen som en kold vind gennem Sjøstrup.

Efter rådslagning blev de lokale styrker samlet: Per, Poul-Erik, Jørgen, Knud-Erik og naturligvis SnatNiels og Volle. Det var ikke bare leg. Det var forsvar af hjemstavnen.

I det store træ i kampskoven, byggede vi en borg mange meter oppe. En rigtig borg. Med rebstige, platforme og skjulesteder. Buer og pile blev fremstillet af hasselgrene. Slangebøsser blev ladet med grønne

kartoffelfrugter, der kunne slå en dreng i knæ, hvis man ramte rigtigt. Træsværd blev snittet, slebet og prøvet af på hinandens skinneben.

Der blev sendt bud til fjenden i Års:
Kamp på søndag. Mød op, hvis I tør.

Og så ventede vi.

Søndag kom. Solen stod højt. Vi sad i træborgen, bevæbnede og klar. Vi ventede. Og ventede. Men der kom ingen bøller fra Års.

Det var næsten en skuffelse. Vi havde bygget en hel hær, og ingen kom for at blive slået tilbage.

Vores lege var mange. Vi skrev nummerplader ned — dengang kunne man se på bogstaverne, hvor bilerne kom fra, og det var en sport at gætte ruten, familien og formålet. Vi spillede kugler, hønseringe og esser, og der var altid nogen, der påstod, at de havde vundet mere, end de havde.

Nabo Karl Madsen havde drengene Jørgen og Poul-Erik. De var flinke nok, men de havde det hårdt. Det var en regel i deres hjem, at de skulle have bank, når de kom fra skole. Jørgen frygtede især den nihalede kat — et piskeredskab, der hang som en skygge over hans barndom.

En dag tog han den. Stjal den. Gemte den hos nabo Peter Støvring, som boede længere ude ad vejen. Men skæbnen ville det anderledes.

Peter Støvrings gård brændte, og med den brændte den frygtede kat.

For Jørgen var det som om en ond ånd forsvandt i flammerne.